



Jaarverslag 2016

Stichting
Diaconaal Centrum
Pauluskerk Rotterdam

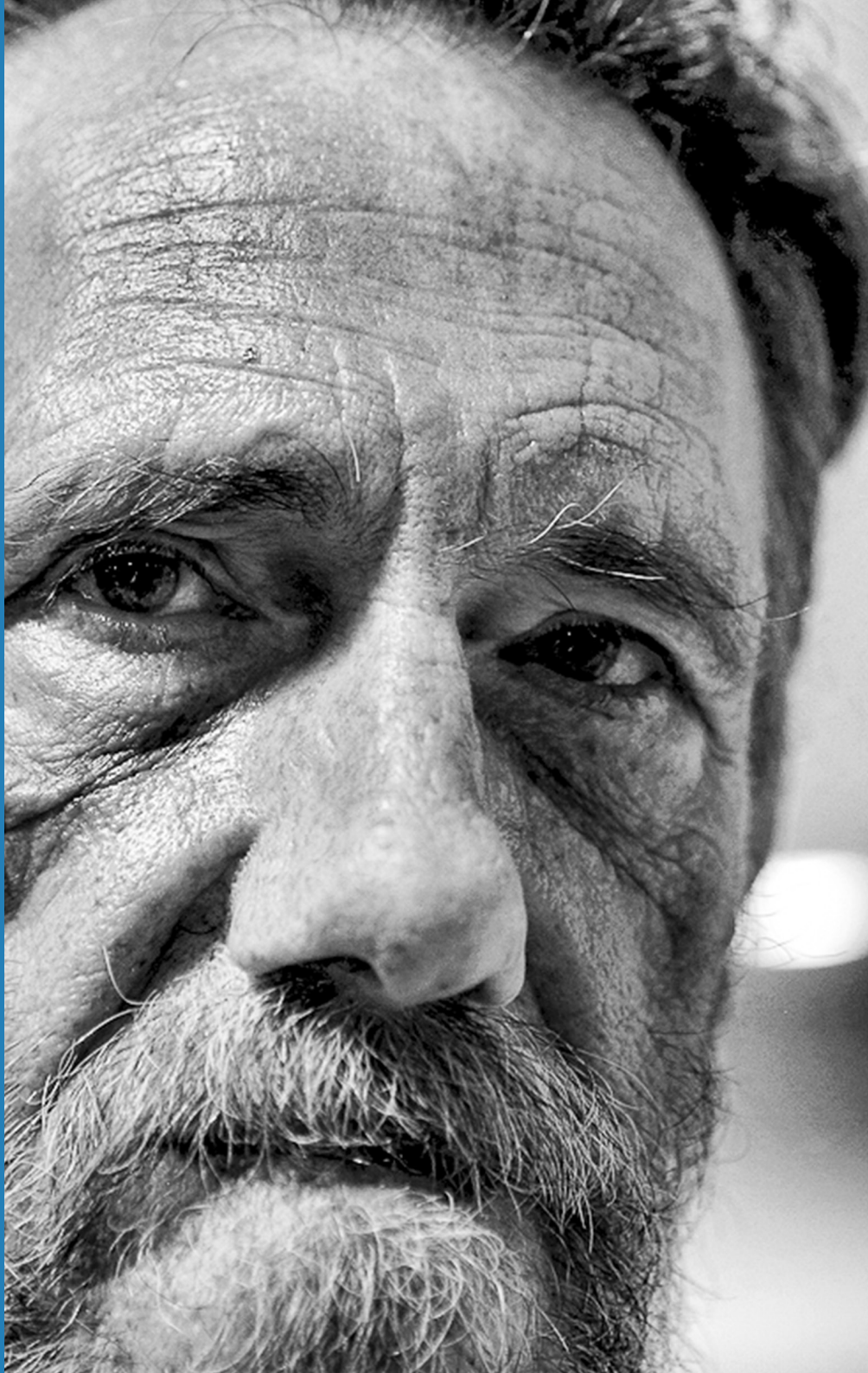


Om wie ging het in 2016 ?

Het diaconaal Centrum Pauluskerk zet zich in voor:

- dak- en thuislozen
- (ex-)verslaafden
- (ex-)psychiatrische patiënten
- mensen met grotere of kleinere geestelijke beperking
- vluchtelingen/mensen zonder verblijfspapieren
- mensen zonder betaald werk, onder andere mensen uit Midden- en Oost-Europa
- (allochtone) jongeren zonder gevoel voor richting in hun bestaan
- seksuele minderheden
- alleenstaande moeders met jonge kinderen
- eenzame ouderen.

Het Diaconaal Centrum is 7 dagen per week geopend van minimaal 09.00 - 21.00 uur. Het bezoek aan de Pauluskerk bleef ook in 2016 onverminderd hoog: tussen de 1500 en 1750 mensen per week, vooral in de koude periode van het jaar.



1. Het jaar 2016

Hierbij het jaarverslag 2016 van de Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk. Wij brengen het graag uit. Goede informatie over het waarom, hoe en wat van ons werk is van groot belang richting u allemaal: donateurs, sympathisanten, kerken en diaconieën, stichtingen en fondsen, bedrijven en winkels. Al die mensen en instellingen, die het werk van de Pauluskerk mogelijk maken, met hun morele en spirituele steun, in geld en in natura!

We vertellen in dit verslag over de mensen in de marge van de Rotterdamse samenleving en daarbuiten. Over de mensen aan de onderkant van de samenleving. Want ook zij komen steeds vaker in de problemen. Over hoe zij moeten leven en overleven, over hoe zij er aan toe zijn. Zij kregen het in het jaar 2016 niet gemakkelijker. De economie trok in 2016 weer aan, maar daarvan was voor de meeste mensen, die de Pauluskerk bezoeken, weinig of niets te merken.

Dit verslag vertelt over wat er door de Pauluskerk is gedaan om in hun situatie verandering te brengen: sociaal, economisch, moreel en spiritueel. Als het gaat om de drie hoofdpijlers van ons werk: helpen daar waar geen helper is, levenskracht versterken en geloven. Zo probeerden we ook in 2016 naast hen te staan en met hen op te trekken. Met mensen in nood, individueel. Met mensen in nood, collectief. De Pauluskerk werkt langs de weg van die twee oude woorden uit de christelijke traditie: barmhartigheid én gerechtigheid. Dat wil zeggen: de nood van mensen lenigen in individuele gevallen én structureel verandering proberen te brengen in hun situatie. Zo wordt voorkomen, dat zij in nood raken. Ook dat laatste is vandaag de dag in de Nederlandse samenleving maar al te nodig.

2. Rotterdam gezien "van onderop" anno 2016: belangrijkste ontwikkelingen

2.1. ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING AAN DE ORDE VAN DE DAG

Rotterdam is een prachtige stad. Maar wel een stad met een aantal grote, structurele problemen voor de mensen in de marge en aan de onderkant van de samenleving. De economie herstelde zich verder in 2016, maar dat herstel ging aan deze mensen grotendeels voorbij. Gebrek aan werk en zware bezuinigingen op maatschappelijke opvang, sociale zekerheid en gezondheids-

zorg de afgelopen jaren. Rotterdam is de stad in Nederland met de snelst groeiende armoede. Bovendien verdiept die armoede zich: meer mensen zijn langer arm. Er leven inmiddels ruim 114.000 mensen onder de armoedegrens, ruim 18% van de bevolking. Daaronder ook veel kinderen. Het aantal mensen met een bijstandsuitkering was ook in 2016 hoog: circa 40.000 mensen krijgen een bijstandsuitkering, ongeveer 144.000 mensen bijzondere

bijstand. Inmiddels maken ruim 8000 huishoudens gebruik van de Voedselbank. Het aantal mensen met schulden en het aantal verwarde personen nam toe. Hetzelfde geldt voor het aantal dak- en thuislozen. Volgens onderzoek van het CBS steeg het aantal feitelijk daklozen in Nederland tussen 2009 en 2015 met 74%, tot circa 31.000. Dat alles betekent, dat een vijfde tot een derde van de Rotterdamse bevolking een moeizaam en problematisch bestaan

leidt, met alle consequenties daarvan. Volgens de recent verschenen "Atlas van Gemeenten" is Rotterdam de ongelukkigste gemeente van Nederland. Nergens is het aandeel ongelukkigen (circa 18%, dat zijn ruim 100.000 mensen) zo groot als in Rotterdam.

2.2. GROEIENDE FINANCIËLE PROBLEMEN EN SCHULDEN

Volgens onderzoek van het NIBUD van eind 2015 "Geldzaken in de praktijk" heeft 37% van de Nederlandse huishoudens te maken gehad met een of meerdere betalingsachterstanden. In vroegere jaren was de oorzaak daarvan heel vaak nalatigheid. In 2015 was de belangrijkste reden, dat mensen niet in staat waren de rekeningen te betalen als gevolg van hoge vaste lasten, vooral de stijgende huurlasten, sinds de libe-

ralisatie van de huren en de hoge zorgkosten. De Rotterdamse Rekenkamer meldde recent, dat zo'n 27.000 Rotterdammers zeer ernstige, problematische schulden hebben. De Rekenkamer verwacht voor de periode tot en met 2019 geen verbetering. Tijdens het symposium op de eerste Rotterdamse Daklozendag werd eens te meer duidelijk hoezeer dak- en thuisloosheid het topje van een ijsberg van armoede en schulden zijn. Onderzoekster Barbara van Straaten van het IVO liet heel duidelijk zien, dat financiële problemen en schulden inderdaad op dit moment vaak de oorzaak zijn van dakloosheid. Maar ook, dat de opgebouwde schulden het de mensen vaak jarenlang onmogelijk maken om tot iets van een stabiel bestaan met perspectief te komen, zelfs als zij weer onder dak zijn.

2.3. VEEL MENSEN REDDEN HET NIET OP EIGEN KRACHT

Onze samenleving gaat steeds sneller en wordt steeds ingewikkelder. Al was het alleen maar, omdat steeds meer dingen digitaal gaan. Een grote groep mensen is zo langzamerhand niet meer in staat het allemaal te begrijpen, laat staan zich daarin te handhaven. Onze samenleving wordt bovendien beheerst door een meritocratisch mensbeeld. Dat mensbeeld is eenzijdig en hardvochtig. De basisgedachte is: er zijn altijd gelijke kansen voor iedereen. Of je "slaagt" wordt bepaald door jouw talent en mate van inzet. Wie niet "slaagt" heeft simpelweg niet goed zijn best gedaan of wil gewoon niet goed genoeg. Voor veel mensen in onze samenleving is dat "ideaal" helemaal niet haalbaar, wat ze ook doen of



willen. Steeds minder aandacht is er in Rotterdam voor de kansarme kant van de samenleving en voor het feit, dat een groeiende groep Rotterdammers het op eigen kracht niet redt, met name als gevolg van schulden. Zonder werk, zonder huisvesting. Of wel werkend, maar toch arm. Uit onderzoek blijkt, dat het leiden van een instabiel bestaan, met een voortdurende onzekerheid over basiszaken als huisvesting, inkomen, werk en de toekomst, grote gevolgen heeft voor de mensen in kwestie. Al die onzekerheid tast op den duur je vermogen om je eigen verantwoordelijkheid voor je leven te nemen steeds verder aan.

2.4. HET GEMEENTELIJK BELEID HELPT DE VERKEERDE KANT OP

Het gemeentebestuur van Rotterdam zette met het college-akkoord en -programma 2014 – 2018 'Volle kracht vooruit' al een paar jaar in op de kansrijken: "Rotterdam is een stad voor stoere mensen". (....) Die doorzetters met opgestroopte mouwen verdienen en krijgen vanaf nu meer gehoor bij de overheid", zegt het akkoord. Als enige van de grote steden bezuinigde Rotterdam de afgelopen jaren op het armoedebeleid. Daarmee zette het gemeentebestuur grote groepen Rotterdammers op voorhand in de kou. Allerlei voorzieningen, met name die voor de kansarmen, worden van een recht voor iedereen steeds meer tot een gunst



voor sommigen. Bovendien blijkt steeds weer, dat een groot aantal mensen van de mogelijkheden tot hulp en bijstand die er zijn, verstoken blijft, zelfs als zij daar wel recht op hebben. De redenen daarvoor zijn bekend en al vele malen geanalyseerd en benoemd. Het aantal regelingen is te groot en onoverzichtelijk. Veel regelingen zijn te ingewikkeld. In veel gevallen moeten zaken digitaal worden geregeld. In contact met een mens met wie je kunt communiceren komen mensen niet meer. Bovendien beschikken veel mensen niet over de (digitale) vaardigheden of mogelijkheden om te zorgen, dat zij voor een regeling in aanmerking komen.

2.5. AANTAL VREEMDELINGEN ONVERANDERD, AANTAL VLUCHTELINGEN DAALDE

Er leven in Rotterdam ook tussen de 10.000 en 15.000 mensen zonder verblijfspapieren. De situatie voor deze mensen is er vooral een van rechteloosheid. Het nationale vreemdelingenbeleid bleef onverminderd hard: geen algemene zorgplicht vanwege de samenleving, het wegvallen van de (voorlopige) landelijke BBB(B)-regeling, een willekeurig en zwaar detentiebeleid en een niet effectief terugkeerbeleid. De stad Rotterdam kent geen vluchtelingenbeleid. In het huidige Coalitieakkoord komt het woord vluchteling niet voor. De stad kende voor onge-



documenteerden ook in 2016 van gemeentewege nagenoeg geen voorzieningen. Gelukkig continueert de stad wel op voorlopige basis de BBB-regeling voor de meest kwetsbare ongedocumenteerden, nadat het Rijk eind 2016 had besloten de voorlopige, landelijke regeling te beëindigen.

Het aantal vluchtelingen, dat naar Nederland kwam daalde in 2016 fors ten opzichte van het jaar daarvoor. De meesten van hen kregen ook in 2016 gelukkig vrij snel en gemakkelijk asiel, vooral de mensen uit Syrië en Eritrea. Zo kunnen zij ellende en hopeloosheid achter zich laten en een nieuw (tijdelijk) bestaan in Nederland opbouwen. Deze mensen komen niet naar de Pauluskerk. Dat is gelukkig niet nodig. Dat betekende niet, dat we ons het lot van deze "nieuwe" vluchtelingen niet aan-

trekken. Als Pauluskerk/OMZO deden we mee aan het initiatief voor "Rotterdam verwelkomt vluchtelingen". Motto: vang mensen ruimhartig op en help hen zo snel mogelijk actief mee te doen en dus van begin af aan te integreren. Bij dat initiatief zijn inmiddels zo'n 60 organisaties aangesloten.

2.6. ARMOEDE IS IETS AFSCHUWELIJKS

Armoede is veel meer dan het niet hebben van geld. Het is vooral iets sociaals. Als je geen geld hebt, kan je niet meedoen. Alles wat jij bent, alles waar jij voor staat, alles wat je zou kunnen bijdragen, het doet er niet toe. Armoede is een vorm van uitsluiting. Mensen uitsluiten. Mensen in hun bestaan ontkennen. Dat is het ergste, dat je met mensen kunt doen.

Uit allerlei onderzoek blijkt steeds weer, dat armoede en sociale uitsluiting mensen ziek maken, minder weerbaar, depressief en ongelukkig. En daarbij: mensen uitsluiten, mensen het gevoel geven, dat ze er niet bij horen, dat vormt op den duur een enorme bedreiging voor de stad en voor de democratie.

Onder die lastige omstandigheden, sociaal, economisch, politiek, moreel en spiritueel – vooral voor de mensen in de marge – probeerde het Diaconaal Centrum Pauluskerk ook in 2016 haar missie te vervullen: het daadwerkelijk antwoord geven op de Bijbelse oproep tot zorg voor al die mensen die in de marge van de Rotterdamse samenleving zijn of raken.

3. De Pauluskerk anno 2016. Wat we deden, belangrijkste punten

3.1. BEROEP OP OPVANG, HULP EN ZORG DOOR DE PAULUSKERK BLEEF ONVERMINDERD HOOG

2016 was voor de Pauluskerk opnieuw een zeer intensief jaar. Een groot aantal mensen deed een beroep op onze zorg, opvang en hulpverlening. Dankzij de grote inzet van onze vrijwilligers en een enkele beroepskracht slaagden we erin al die mensen op te vangen of te helpen. Het bezoek aan de Pauluskerk bleef om al die redenen ook in 2016 onverminderd hoog. Datzelfde geldt voor het beroep op de diverse vormen van hulpverlening: maatschappelijk werk, diaconale spreekuur, vluchtelingensprekuur, het medische spreekuur en dat van de tandarts. Het Open Huis en Eethuis werden druk bezocht, het beroep op het maatschappelijk werk, de medische dienst en het vluchtelingensprekuur namen licht toe ten opzichte van 2015 (zie voor die laatste twee ook het Jaarverslag Stichting OMZO 2016).

3.2. GROEIENDE DAK- EN THUISLOOSHEID OP DE AGENDA

In september 2016 organiseerde de Pauluskerk de Eerste Rotterdamse Daklozendag. Onder meer met een stevig symposium over dak- en thuisloosheid en een gezellig feest na afloop. Een geslaagde opzet. Het symposium was zeer goed bezocht, veel energie onder de deelnemers om de laatste jaren weer het groeiende probleem van de dak- en thuisloosheid aan te pakken. Bij de maaltijd en het feest na afloop waren ruim 100 bezoekers in de beste stemming bij elkaar. Het lukte bovendien heel goed het probleem weer onder de maatschappelijke aandacht te brengen en op de politieke agenda te plaatsen. Duidelijk is, dat de groeiende dak- en thuisloosheid slechts het topje van de ijsberg is van een nog veel groter probleem: de groeiende, zich verdiepende en brede armoede in de stad, vooral als gevolg van schulden, maar ook van een groei van het aantal verwarde personen.

3.3. ZINVOLLE DAGBESTEDING EN BOUWEN AAN WAARDIGHEID WINT AAN KRACHT

Bezoekers van de Pauluskerk worden door de samenleving nog altijd vooral gezien als “losers” en “onrendabelen”. Mevrouw Clinton had het tijdens haar campagne over de “deplorables”. Mensen die niets kunnen of willen en hun beroerde situatie vooral aan zichzelf te danken hebben. Vaak zijn de mensen in kwestie dat zelf ook zo gaan zien. De Pauluskerk zette daarom vanaf 2015, naast alle hulpverlening, ook versterkt in op het vergroten van de levenskracht van onze bezoekers, met name door het bieden van een zinvolle dagbesteding of het vergroten van



hun kennis en vaardigheden. Pauluskerk Kunst en Cultuur droeg daaraan bij met kunst-, culturele en literaire activiteiten op het snijvlak van kunst, cultuur, samenleving en geloof. Daarnaast organiseerden we een groot aantal, meer praktische activiteiten voor bezoekers onder het project "Zinnvolle dagbesteding en Bouwen aan Waardigheid. Het



jaar 2016 heeft laten zien, dat die inzet werkt en door een groeiend aantal bezoekers wordt gewaardeerd. De sfeer en de Pauluskerk en de persoonlijke houding van velen zijn veranderd van passief naar veel meer actief en naar meer vertrouwen in de persoonlijke mogelijkheden van bezoekers om meer het leven heeft in handen te nemen, hoe moeilijk dat soms ook is. Ook ontstonden opnieuw allerlei kansen voor ontmoeting tussen "arm" en "rijk" in de stad Rotterdam, zodat deze twee, vaak langs elkaar heen levende, "werelden" elkaar leren kennen en zich voor elkaar gaan engageren.

3.4. GELOOFSGEMEENSCHAP, BASIS EN HART VAN DE PAULUSKERK

Ook geloven is een vorm van je levenskracht versterken. Voor veel bezoekers spelen de activiteiten in het kader van de geloofsgemeenschap een belangrijke rol. De Pauluskerk-geloofsgemeenschap bestaat uit haar bezoekers, de vrijwilligers en al die mensen in Rotterdam en omstreken die zich tot het werk en de diensten voelen aangetrokken. Dagelijks Kerkcafé, wekelijks Vrijdagavondgebed, en (laagdrempelige) diensten op de zondag. Voorts bezinning rond bijbel en koran, vorming, training en gesprek rondom geloof en spiritualiteit. De kerkelijke/religieuze activiteiten vinden dagelijks of wekelijks plaats en worden gemiddeld bezocht door tussen de 10 en 120 mensen.

3.5. ORGANISATIE STEVIGER EN HELDERDER

De Pauluskerk is in de kern een vrijwilligersorganisatie. Een groot aantal nieuwe medewerkers ging met ons mee doen. In de tweede helft van 2016 alleen al zo'n 45. Een klein aantal viel ook af, met name omdat mensen betaald werk vonden. Om die vrijwilligersorganisatie verder te versterken kwamen er in 2016 een nieuwe coördinator voor vrijwilligers (naast de bestaande taak van coördinator Open Huis) en een speciale intern begeleider, die de medewerkers helpt hun taken met hart en ziel, goed en met plezier en welbevinden te vervullen in een vaak moeizaam en weerbarstig werkveld. In de Pauluskerk werken op dit moment ruim 250 vrijwilligers (omgerekend ongeveer 60 FTE), een wisselend aantal stagiair(e)s en 18 betaalde krachten (deel- of voltijd, circa 9 FTE). De organisatie werd helder georganiseerd langs drie hoofdpijlers: "Helpen waar geen helper is", "Levenskracht versterken" en "Geloofsgemeenschap". In 2016 is de werkorganisatie, naast de reeds bestaande staf, verder versterkt en zelfwerkend gemaakt door de introductie van een kernteam (management) en een zoveel mogelijk zelfsturend kostersteam. Ook zijn voor inmiddels alle (hoofd)activiteiten in 2016 inhoudelijke clusters opgericht, onder leiding van een lid van de staf. Deze clusters zijn bedoeld het desbetreffende staflid te helpen, met name

als het gaat om de verbetering van de uitvoering van zijn of haar bestaande taken en het inbrengen van nieuwe ideeën of creativiteit, ook door mensen van buiten de Pauluskerk.

3.6. HULP- EN KENNISCENTRUM

In de Pauluskerk is al enige jaren ook het regio-kantoor van IOM (de Internationale Organisatie voor Migratie) gevestigd. Daar worden de IOM-sprekuren gehouden met die vluchtelingen die zijn uitgeprocedeerd en vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst. Ook hield een vluchtelingenadvocaat in 2016 er wekelijks hulp- en adviesprekuren voor ongedocumenteerden. Dit alles heeft de Pauluskerk de afgelopen periode gemaakt tot een steeds duidelijker herkenbaar hulp- en informatiepunt voor (uitgeprocedeerde) vluchtelingen in Rotterdam en in het land.

3.7. FINANCIËN OP ORDE

Het financiële beleid bleef in 2016 ongewijzigd. De directie en het bestuur streven naar een evenwichtige exploitatie, zonder grote tekorten. Voor wat betreft de inkomsten is het beleid er op gericht om niet afhankelijk te zijn van een beperkt aantal gevers/ondersteuners (en draagvlak bij diaconieën en vermogensfondsen te vergroten). Voorts is een vervolg gegeven aan de doelstelling om waar mogelijk ook "eigen inkomsten" te genereren. Zo zijn de inkomsten

verhoogd, onder meer door externe verhuur van zalen en kantoorruimten. De Pauluskerk is een vrijwilligersorganisatie. Alleen in bijzondere gevallen worden werkzaamheden verricht door betaalde medewerkers. Het financiële beleid bleef ook in 2016 onverminderd sober en gericht op het realiseren van maximaal nuttige resultaten ten dienste van de mensen in de marge met de aansluitende middelen. Het experiment met de crowdfunding slaagde goed. Dankzij die giften kon de Pauluskerkbakfiets worden aangeschaft voor het vervoer allerlei zaken van en naar de Pauluskerk en opvallend aanwezig in de stad. Het experiment wordt in 2017 voortgezet.

3.8. BEHEER EN VERHUUR

In 2016 hebben er veel culturele evenementen in de Pauluskerk plaatsgevonden. Met, voor, maar vooral door onze eigen bezoekers. Daarnaast vonden er ruim 120 (interne) vergaderingen plaats en maar liefst 180 keer is de ruimte gebruikt om extern te vergaderen. Maar laten we de vele (80 stuks) rondleidingen zeker ook niet vergeten. Evenals als de dominostenen die er 'gevallen' zijn en de exposities, seminars en lezingen. Kortom: het gebouw is in 2016 intensief gebruikt.

BEWOGEN JAAR

Dankzij de inzet van de koster en vele vrijwilligers is het gelukt om bovengenoemde zaken in 2016 voor elkaar te krijgen.

We hebben inmiddels een aardige groep regelmatig terugkerende, tevreden huurders.

We zitten nu inmiddels drie jaar in het pand. We hebben jammer genoeg nog steeds te maken met enkele kinderziekten. Verwarming en ventilatie blijven een probleem waar hard aan gewerkt wordt, maar een oplossing is niet eenvoudig. De akoestiek dient op sommige punten verbeterd te worden en het stiltecentrum moet heringericht worden. Met dat laatste zijn we afgelopen jaar al begonnen door in ieder geval de muren glad te laten stuken. In de zomer van 2017 gaan we hier akoestische panelen aanbrengen en wordt het verder afgewerkt. Een groot probleem in 2016 was de legionella in onze waterleiding. Om de legionella definitief onder controle te krijgen is er bij de binnenkomst van het water een ICA geplaatst. Hierdoor moeten de waterleidingen het komende jaar definitief legionellavrij worden. Al met al was het voor het beheer van het gebouw een bewogen jaar, maar vallen de puzzelstukjes wel steeds meer op de goede plek.

3.9. COMMUNICATIE

850 betrokkenen ontvangen maandprogramma en Pauluswerk.

De achterban van de Pauluskerk bestaat uit 850 donateurs, vrijwilligers, fondsen, sympatisanten en andere betrokkenen. Zij ontvangen iedere maand

het maandprogramma en drie keer per jaar het blad Pauluswerk.

De medewerkers en 250 vrijwilligers ontvangen bovendien elke maand de interne nieuwsbrief.

NIEUWE WEBSITE GELANCEERD

In juni 2016 is de nieuwe website gelanceerd. De website is meer afgestemd op de huisstijl wat zorgt voor een frissere uitstraling. Ook zijn er meer foto's en video's te zien zodat websitebezoekers een goed beeld krijgen van de Pauluskerk. De uitgewerkte interviews met vrijwilligers en bezoekers helpen daar ook bij.

In 2017 hopen we ook een gedeelte van de website in het Engels te vertalen. De reden hiervoor is dat de Pauluskerk veel bezoekers krijgt die het Nederlands niet beheersen. Daarnaast zien we een toename aan geïnteresseerden uit het buitenland.

COMMUNICATIE OOK BELANGRIJK VOOR ROTTERDAMSE DAKLOZENDAG

De communicatie rondom de 1e Rotterdamse daklozendag in september 2016 leverde veel publiciteit op. Een documentairemaker portretteerde vooraf twee daklozen. Deze filmpjes trokken de aandacht van landelijke radio en tv. Ook publiceerde Trouw een opiniestuk van Dick Couvée over daklozenproblematiek.



WELKOM

Het welkom van de Pauluskerk wordt altijd bemand door behulpzame vrijwilligers. Til is sinds de opening van de nieuwe Pauluskerk in 2013 vrijwilliger bij de kerk. 'Destijds was er nog niet zoiets als een welkomstbalie. Samen met Joke en Monika waren wij er als eersten bij', zegt Til. Inmiddels zijn ongeveer 18 vrijwilligers werkzaam bij het 'Welkom'. Til kwam bij de kerk als vrijwilliger werken omdat ze destijds geen werk had. Ze werkte daarom twee ochtenden in de week bij de Pauluskerk. Sinds Til weer een baan heeft als begeleider bij Pameijer combineert ze haar werk nog één keer per week met het 'Welkom'. Het werk aan het welkom houdt verschillende dingen in, zoals het doorverwijzen van bezoekers die hulp of advies willen, de telefoon aannemen en natuurlijk de eerste begroeting. 'Ik vind het contact met mensen heel belangrijk. Zowel met de trouwe bezoekers als nieuwe bezoekers. Het is belangrijk dat mensen zich thuis voelen hier. Het is niet altijd gemakkelijk', zegt Til. 'Soms zijn mensen ontevreden of boos, dan is het een kunst om ze toch tevreden naar buiten te laten gaan. Je kunt niet altijd een probleem direct oplossen. Ik zie het als een uitdaging en probeer mensen natuurlijk zo goed mogelijk te helpen.'

Volgens Til is er veel belangstelling voor de Pauluskerk: de inzet voor vluchtelingen en anderen die het moeilijk hebben, spreekt veel mensen aan. 'Er lopen regelmatig toeristen naar binnen uit nieuwsgierigheid. Het is natuurlijk een opvallend gebouw' Til is helemaal op haar plek in de Pauluskerk. 'Ik ben zelf niet gelovig maar dat hoeft ook helemaal niet. Deze plek past gewoon bij me. De slogan 'Overwin het kwade door het goede' spreekt mij persoonlijk erg aan. Negatieve dingen in het leven kun je naar mijn mening alleen overwinnen met positiviteit.'

Lana van der Meer



1100 VOLGERS OP FACEBOOK

In totaal hebben de Pauluskerk Rotterdam en Pauluskerk Vluchtelingenwerk 1100 volgers op Facebook. Deze volgers informeren wij over de activiteiten en gebeurtenissen die gerelateerd zijn aan de Pauluskerk. In 2017 maken we een social media plan om een bredere doelgroep te bereiken.

3.9. STAGES

Het beleid van de Pauluskerk is erop gericht zoveel mogelijk jonge mensen kennis te laten maken met het werk en de wereld van de mensen in de marge. Regelmatig lopen er stagiaires in de Pauluskerk mee. In 2016 waren er weer een vijftal stagiaires actief van verschillende opleidingen: deze studenten liepen stage bij maatschappelijke hulpverlening, pastoraatsgroep en een aantal in open huis. Leuk om te melden is dat een studente die stage had gelopen nu drie maanden vrijwilligerswerk kwam doen. Deze tijd werd gebruikt als overbrugging naar een andere studie. Zo snijdt het mes aan twee kanten. Studenten maken kennis met het werk van de Pauluskerk en leren daarvan en sommigen komen terug als vrijwilliger.

MARIAN

Ondanks dat ze ziek is geweest stralen Marians ogen. Haar zus komt na 22 jaar in Spanje te hebben gewoond terug om permanent in Nederland te gaan wonen. 'Ik vind het zo fijn dat ze terug komt. Ik heb haar ontzettend gemist. We zijn altijd erg close geweest,' zegt Marian.

Marian is een bekend gezicht in de Pauluskerk. Ze is vaak te vinden bij het Kerkcafé of ergens in de kerk waar ze rustig aan haar breiwerk zit. Eind 2007 kwam ze in contact met de kerk. 'Ik werd opgevangen door een vriendin die ik kende via een andere kerk. Zij en de Pauluskerk hebben mij ontzettend geholpen na het verlies van mijn man', zegt Marian.

Na het overlijden van haar man in 2006 ging het niet goed met Marian. Daarnaast kwam ze financieel in de problemen omdat haar man altijd de financiën deed. De schulden liepen steeds verder op. Drie jaar heeft ze in de schuldsanering gezeten. Nu is Marian schuldenvrij. 'Ik ben heel erg dankbaar voor de hulp die ik destijds heb gekregen.' Om bezig te blijven en op advies van de dominee is Marian vrijwilligerswerk gaan doen

in de Pauluskerk. Zo was ze twee keer per week aan het werk en begon ze daarnaast met breien. De sjaals die Marian maakte gaf ze weg aan bezoekers en wie maar wilde. Inmiddels heeft Marian een echte business opgezet. Ze verkoopt de sjaals in de Pauluskerk en de opbrengst gaat voor een deel naar de kerk. De prijs van de sjaals verschilt van €,- tot €10,-, afhankelijk van de

gebruikte wol en de lengte. Marian doet naast het breien momenteel geen vrijwilligerswerk meer, vooral omdat het een beetje te zwaar werd. Wel is ze nog altijd drie keer per week in de kerk te vinden. Nogmaals benadrukt Marian hoeveel de kerk voor haar heeft betekend.

'Ik had geen contact meer met mijn kinderen en ik wilde ook graag gedoopt worden. Na dit met de dominee te hebben besproken ben ik in 2011 gedoopt. Ook zou de kerk mij helpen met het zoeken van mijn kinderen en vlak daarna kwam ik in contact met mijn jongste zoon. Daarna kwam ik ook weer in contact met mijn dochter. Zonder de Pauluskerk was dit misschien wel nooit gebeurd.'



4. Overzicht van de activiteiten 2016

Het Diaconale Centrum Pauluskerk komt op voor alle mensen in Rotterdam en omgeving, die het zonder hulp economisch, sociaal en spiritueel niet redden. Het probeert daar te helpen “waar geen helper is”. Het gaat om individuele hulpverlening, bezinning, geloofsversterking en actie voor kwetsbare mensen in de marge van de samenleving. Alle activiteiten van de Pauluskerk steunden in 2016 op drie pijlers:

4.A. HELPEN WAAR GEEN HELPER IS:

vervullen van eerste basisbehoeften die leiden tot aansterking en herstel, hulp bieden bij het vinden van ‘vaste grond onder de voeten’.

Om dit mogelijk te maken werden de volgende activiteiten georganiseerd:

1. het Open Huis
2. het Eethuis
3. de Voedselbank
4. de Nachtopvang
5. de Maatschappelijke en Diaconale spreekuren
6. sportactiviteiten, dagjes uit en extra aandacht voor bezoekers rondom de feestdagen.

4.B. VERSTERKEN LEVENSKRACHT:

zoeken naar wegen voor een zinvolle dagbesteding, ontmoetingen stimule-

ren tussen kansarm & kansrijk, het stimuleren van persoonlijk contact, creativiteit, plezier en inspiratie.

Om dit mogelijk te maken organiseerde de Pauluskerk in 2016 twee grotere projecten;

1. het project Pauluskerk Kunst & Cultuur, met als hoofdonderdelen:

7. Open Atelier
8. Schrijverscafé
9. Literair Café
10. Open Podium
11. Cultureel spreekuur
12. Muziek- en percussiegroepen
13. Verhalenatelier met Jack Wouterse
14. Theaterworkshops, samen met Formaat
15. Maandelijkse muziek en filmavonden
16. Excusies naar o.a. musea
17. Participatie in grotere Rotterdamse festivals

2. het project “Zinvolle Dagbesteding en Bouwen aan Waardigheid, met als hoofdonderdelen:

18. taallessen
19. e-learning
20. fietsenwerkplaats
21. lunchroom PaulusPalet
22. kledingwinkel en –atelier (Studio ZI)

4.C. BOUWEN AAN EEN (INTERRELIGIEUZE) GELOOFSGEMEENSCHAP:

voor een ieder die zich aangetrokken voelt tot het werk en de diensten van de Pauluskerk. Om dit mogelijk te maken organiseerde de Pauluskerk in 2016 onder meer: wekelijkse kerkdiensten op de zondagen en door de weeks, dagelijks Kerkcafé, stiltecentrum met bijhorende cursus- en training-activiteiten, Leerhuis, bijbelstudie- en thema-avonden, Seniorenconvent.

4A. HELPEN WAAR GEEN HELPER IS

4A.1. OPEN HUIS

Het Open Huis wordt wel de moeder van alle activiteiten in de Pauluskerk genoemd. En dat is niet ten onrechte. Het Open Huis is open van 9:00 uur tot 21.00 uur.

VRIJWILLIGERS

Het is een bont gezelschap dat dagelijks de Pauluskerk bezoekt. Mensen uit verschillende culturen weten de Pauluskerk te vinden. Er worden dan ook in veel talen gecommuniceerd en als het nodig is gewoon met handen en voeten. Gemiddeld bezoeken ongeveer 50 mensen per dagdeel de Pauluskerk, het grootste gedeelte daarvan is man. In 2016 is met name het aantal jonge mannen (tussen de 20 en 30 jaar) uit

Wat doet de Pauluskerk?

- zorgt voor dagopvang en dagbesteding
- zorgt voor dagopvang en dagbesteding
- zorgt voor nachtopvang
- zorgt voor eten, drinken en warme maaltijden
- maatschappelijke en diaconale hulpverlening
- maatschappelijke hulpverlening aan vluchtelingen
- zorgt voor tijdelijke huisvesting
- geeft bijdragen in levensonderhoud
- voedselbankuitgifte
- medische en tandheelkundige zorg
- pastorale zorg
- Pauluskerk Kunst en Cultuur, podium voor kunst, cultuur en gesprek over de stad door bezoekers voor Rotterdam-mers
- open atelier, schrijverscafé, muziek-atelier(s), verhalen en theater/toneel
- Pauluskerk Zinnvolle dagbesteding en Bouwen aan Waardigheid
- taallessen Nederlands, Engels en Spaans
- 2e hands kledingwinkel/atelier
- fietsenwerkplaats
- lunchroom en keuken
- geloofsgemeenschap met diensten door de week, op woensdagavond, vrijdagavond en op zondag, vorming en bezinning
- leerhuis en podium voor bezinning, geloof en spiritualiteit
- (maatschappelijke) stages
- rondleidingen voor belangstellenden in gebouw en kerkzaal

Oost-Europa toegenomen. Ook lijken er wat meer verwarde mensen het Open Huis te bezoeken in het afgelopen jaar.

Om het Open Huis te bemannen zijn bijna 80 vrijwilligers actief. Ze werken meestal in drietallen in een ochtend-, middag- en avonddienst. In de tweede helft van 2016 heeft zich een aantal studenten en stagiaires gemeld die actief zijn geworden in het Open Huis. De verhouding man/vrouw is 30-70% onder de vrijwilligers.

Elke laatste dinsdag van de maand wordt er in het Open Huis een bezoekersvergadering gehouden. Jan Blankers is de voorzitter en geeft de bezoekers de gelegenheid om over de verschillende onderdelen van de Pauluskerk hun mening, wens of klacht te delen met als doel oplossingen te vinden voor eventuele knelpunten. De kosterij zorgt er samen met de vrijwilligers voor dat de sfeer in het Open Huis goed blijft, zodat iedereen zich er veilig voelt.

CONTACT

Er is veel contacten tussen de vrijwilligers en de bezoekers, die over het algemeen, van beide kanten gewaardeerd wordt. Vrijwilligers doen spelletjes met de bezoekers, er wordt soms hulp geboden bij het computeren en er is altijd een luisterend oor te vinden. Elke zondagavond komen er een aantal vrijwilligers van Rotterdam Cares (een vrijwilligersorganisatie, red.) naar

de Pauluskerk om spelletjes te doen. Naast de koffie en thee is ook het geven van warme aandacht een belangrijk onderdeel van de waarde van het Open Huis.

4A.2. EETHUIS

In 2016 was het Eethuis net als in 2015 op drie avonden in de week geopend, namelijk op dinsdag, donderdag en vrijdag. Gemiddeld waren er zo'n 50 bezoekers per avond in het Eethuis.

MAALTIJD IS ONTMOETING

Behalve om het nuttigen van een goede maaltijd gaat het in het Eethuis ook om het sociale aspect. Een maaltijd is voor de Pauluskerk veel meer dan het hebben van een volle maag, hoe belangrijk dat ook is. De maaltijd in het eethuis wordt dus gezamenlijk begonnen met een gebed en het gezamenlijk afsluiten met een gebed en/of een mooi toepasselijk gedicht. Aan tafel ontstaan zo vaak ook boeiende gesprekken tussen de bezoekers, wat zeker bijdroeg aan een goede sfeer.

30 VRIJWILLIGERS ACTIEF

In het Eethuis waren in 2016 bijna 30 vrijwilligers actief. Een groot deel van de vrijwilligers werkt iedere week op een vaste avond en enkelen zelfs op twee avonden. Per avond bestond een team uit vijf tot zes personen. De maaltijden worden bereid bij de Nico Adriaen Stichting (NAS), die mensen met afstand

tot de arbeidsmarkt in staat stelt een nieuw (arbeids) leven te beginnen.

4A.3. VOEDSELBANK VOORZIET IN GROTE BEHOEFTE

In 2016 voorzag het voedselbank uitgiftepunt van de Pauluskerk in een duidelijke behoefte. In het begin van het jaar werden er ongeveer 50 pakketten uitgedeeld en in de loop van het jaar zakte dit aantal naar ongeveer 40.

Regelmatig wisselden de mensen die in aanmerking kwamen voor een pakket. Sommigen mogen er maar 3 maanden gebruik van maken. Anderen mogen na een regelmatige evaluatie van hun financiële situatie tot maximaal 3 jaar een pakket in ontvangst nemen. De eisen om in aanmerking te komen voor een voedselpakket zijn hoog. Gezin met 4 kinderen krijgen 2 pakketten per week. De Voedselbank werd gerund door 4 vrijwilligers. Voor de coördinator is een speciale cursus verplicht om de voedselveiligheid te garanderen. Mensen die in aanmerking willen komen voor een pakket worden doorverwezen naar de 'Vraagwijzer'

4A.4. NACHTOPVANG

Het beleid van de Pauluskerk is geen mens op straat. Iedere dag konden daarom tussen 16.30 en 21.00 uur 24 mensen terecht in het nachtverblijf van de Pauluskerk in het kader van de bed-bad-brood regeling van de gemeente Rotterdam zitten en van onze

slaapkamers gebruik maken in het nachtverblijf. Er was een beperkt verloop onder de vrijwilligers, enkelen stopten met het werk en enkelen kwamen erbij. Er werden drie vergaderingen gehouden waarop het werk werd besproken en waar hun grote betrokkenheid bij de mensen naar voren kwam. In de tweede helft van 2016 werd de zorg tijdens de nacht door vrijwilligers van de Pauluskerk gestaakt. In het kader van de gemeentelijke regeling behoorde die tot de taken van beroepskrachten van de NAS.

4A.5. MAATSCHAPPELIJK WERK, DIACONAAL SPREEKUR EN INDIVIDUELE HULPVERLENING

BEROEP ONVERMINDERD HOOG VOORAL ALS HET GAAT OM SCHULDEN

Ook het beroep op het maatschappelijk werk en het diaconale spreekuur bleef in 2016 onverminderd hoog. Het aantal hulpvragen voor het maatschappelijk werk steeg licht. In combinatie met diaconale spreekuur ging het om tussen de 60 en 70 mensen per week. Veel hulpvragen hadden te maken met financiële problemen en met schulden. Daarnaast speelde nog steeds voor veel mensen het probleem van het niet hebben van een adres. Op aandringen van veel hulporganisaties verstrekke de gemeente Rotterdam in de loop van 2016 meer adressen aan

dak-en thuislozen. Dat betekende een flinke stap in de oplossing van het adressenprobleem.

INGEZETTE VERBETERINGEN WERPEN VRUCHTEN AF

Het beleid van de Pauluskerk om mensen een adres te geven voor 4 maanden werkt vaak goed. Als dat niet voldoende is, krijgen we van de hulpverlener of bezoeker zelf het verzoek om verlenging. Fijn is het als mensen komen vertellen dat ze weer op het juiste spoor komen. Er kwam in 2016 meer ruimte om in te gaan op de vragen van bezoekers en ook om gesprekken aan te gaan in het Open Huis. Dat is erg fijn. De samenwerking met het Welkom is van groot belang en daar besteden we met elkaar veel aandacht aan.

Het overleg binnen het cluster Individuele Hulpverlening ging in 2016 steeds beter lopen. We zijn beter op de hoogte van elkaars werk en gebruiken elkaars kennis en kunde. De stagiairs van Maatschappelijk Werk en van het advocatenkantoor doen ook mee. Het diaconale spreekuur voorzag in 2016 in een duidelijke behoefte. Het gaat hier vooral om gesprekken van pastorale aard en om situaties waarin niemand meer een uitweg weet.

BEGELEIDING STAGIAR(E)S WERKT INSPIREREND

We begeleidden in 2016 een aantal stagiairs (HBO/MBO). De stagiairs



Waarom en hoe in 2016 ?

Het Diaconaal Centrum Pauluskerk komt op voor alle mensen in Rotterdam en omgeving, die het zonder hulp economisch, sociaal en spiritueel niet redden. Het probeert daar te helpen "waar geen helper is". Het gaat om individuele hulpverlening, bezinning, geloofsversterking en actie voor kwetsbare mensen in de marge van de samenleving.

De economie herstelt zich, maar dat herstel gaat aan deze mensen grotendeels voorbij. Gebrek aan werk en zware bezuinigingen op maatschappelijke opvang, sociale zekerheid en gezondheidszorg de afgelopen jaren en een onverminderd hard vreemdelingen- en asielbeleid maken de situatie van veel van deze mensen steeds moeilijker. Rotterdam is de stad in Nederland met de snelst groeiende armoede. Bovendien verdiept de armoede zich: meer mensen zijn langer arm. Er leven inmiddels ruim 114.000 mensen, ruim 18% van de bevolking, onder de armoedegrens. Daaronder veel kinderen. Het aantal mensen met een bijstandsuitkering was ook in 2016 hoog: circa 40.000 mensen krijgen een bijstandsuitkering, ongeveer 144.000 mensen bijzondere bijstand. Ruim 8.000 huishoudens inmiddels maken gebruik van de Voedselbank. Het aantal dak- en thuisloze mensen in en om Rotterdam groeit helaas ook weer. De stad kent 174 verschillende nationaliteiten. Rotterdam is kortom een prachtige stad, maar wel met een aantal grote, structurele problemen voor de mensen in de marge en aan de onderkant van de samenleving.

Voor de Pauluskerk als Diaconaal Centrum zijn drie kernwoorden van belang: gastvrijheid, laagdrempeligheid en hulp. Iedereen is welkom in de kerk, zonder aanzien des persoons en zonder voorwaarden vooraf. Helpen betekent niet "pappen en nathouden". Helpen betekent mensen opvangen en hun levenskracht versterken, zodat zij na een tijdje hulp van anderen weer op eigen kracht verder kunnen. Hulp betekent ook, dat de Pauluskerk zich inzet voor het veranderen van onrechtvaardige wetten en regels, zodat mensen in de marge niet eeuwig buiten hun schuld in de marge blijven. Helpen is niet iemand steeds een vis geven. Helpen is iemand een vishengel geven en toegang tot de visvijver.



gaan zo veel mogelijk mee naar overleggen en overige belangrijke zaken. Daarnaast werkten we mee aan een onderzoek van Medisch studenten. De vraag die ze willen beantwoorden is: 'Wat de invloed van dak- en thuisloosheid is op de mogelijkheid om verzekerd te zijn'. In maart 2017 zal daarover een symposium worden gehouden Voor studenten gaat er tijdens hun stage in de Pauluskerk een wereld open.

PROBLEMATISCHE SITUATIES

Nog steeds komen er onvoorbereid moeders met kinderen van de Antillen en uit Spanje, Portugal en andere landen. Wat doen we om te voorkomen dat er slechte situaties ontstaan? Zeker voor de kinderen. Ook daarover proberen we met de gemeente te spre-

ken. Noodzakelijk is mensen vroegtijdig te laten weten wat de voorwaarden zijn om in Nederland aan een woning, werk en dergelijke te komen.

Er zijn steeds meer mensen met psychische- en verslavingsproblemen. Tijdens de daklozendag in de Pauluskerk kwamen we in contact met een medewerker van Bouman GGZ bemoeizorg. Sindsdien kan er in geval van escalatie op Bouwman GGZ een beroep worden gedaan. Ook was de stichting Barka (Oost-Europa) regelmatig aanwezig en droeg zorg voor een goede begeleiding naar en in het land van herkomst.

4B. LEVENSKRACHT VERSTERKEN

Bezoekers van de Pauluskerk worden door de samenleving tot nu toe vooral gezien als "losers". Mensen die niets

kunnen of willen en hun beroerde situatie vooral aan zichzelf te danken hebben. Vaak zien zij dat zelf ook zo. De Pauluskerk zette in 2015 daarom, naast alle hulpverlening, ook versterkt in op het vergroten van de levenskracht van onze bezoekers met het project "Zinnvolle dagbesteding en bouwen aan waardigheid". Pauluskerk Nieuwe Grond droeg daaraan bij met kunst-, culturele en literaire activiteiten op het snijvlak van kunst, cultuur, samenleving en geloof. Aan de wekelijkse werkplaatsactiviteiten namen 40 – 50 bezoekers deel. Aan de publieksactiviteiten tussen de 30 en 120 personen. Zo ontstonden opnieuw ook allerlei kansen voor ontmoeting tussen "arm" en "rijk" in de stad Rotterdam, zodat deze twee, vaak langs elkaar

heen levende, “werelden” elkaar leren kennen en zich voor elkaar gaan engageren. Daarnaast organiseerden we een groot aantal, meer praktische activiteiten voor bezoekers: de taallessen, de “leerwerkbedrijfplekken” in de keuken en het restaurant van de kerk, de fietsenwerkplaats, de 2e handskledingwinkel en een naaiatelier, waarin bezoekers van de Pauluskerk de 2e handskleding (ver)maken onder leiding van kunstenaars/moderontwerpers.

4.B.1. PAULUSKERK KUNST EN CULTUUR

In 2016 is de aandacht binnen het kunst en cultuurprogramma uitgegaan naar het versterken van de creativiteit van bezoekers, het vergroten van het aandeel muziek en de verbinding met de stad. Op alle punten was groei zichtbaar. Aan het wekelijkse creatieve aanbod van gitaar, percussie, het open atelier en het schrijverscafé deden gemiddeld 40 bezoekers mee. Met wereldmuziek podium “Grounds” is een samenwerking aangegaan en er zijn ruim 20 muziekinstrumenten gedoneerd door vrienden van het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Met individuele artiesten en kunstinstellingen in de stad is samengewerkt om ontmoeting tussen bezoekers en publiek te stimuleren. Rond de 1000 toeschouwers kwamen hierdoor in contact met Pauluskerk bezoekers.

VERSTERKING CREATIVITEIT BEZOEKERS

Het wekelijkse aanbod van muziek, open atelier en schijverscafé is goed ingebed en bezocht. Deelnemers doen zelfvertrouwen op, vinden afleiding, kunnen hun expressie kwijt en hebben een doel. Het aanbod is bewust divers zodat er voor ieder wat wils blijft. Door het vaste docententeam krijgen bezoekers persoonlijke aandacht en worden talenten gestimuleerd. Het niveau van de gitaar en percussie lessen steeg, waardoor deelnemers konden optreden bij muziekfestivals (de Popronde, het North Sea Jazz Round Town en de Kerstmaaltijd).

In het najaar startte het Open Podium: een tweemaandelijks avond waar iedereen kan optreden. In 2017 wordt het Open Podium verbreed met bijdragen uit de stad. In het najaar werd ook gestart met een maandelijks cultureel

spreekuur. Vragen als “Wat is schoonheid?” en “Hoe maken we keuzes in het leven?” worden op een interactieve, verbeeldende manier samen met bezoekers onderzocht. Ook het Cultureel Spreekuur wordt in de toekomst uitgebreid met bezoek van artiesten uit de stad.

Theaterwerkplaats Formaat verzorgde ook dit jaar 10 theaterworkshops waar ongeveer 40 bezoekers aan meededen. Thema's waren o.a statusverschil, vriendschap, wijsheid en Rotterdam. Formaat werkt via de principes van participatief drama waardoor deelnemers hun vragen en situaties in verbeelding en spel inzichtelijk maken. Een aantal bezoekers kon in 2016 dankzij de vrijwillige hulp van professionals hun talent verder ontwikkelen: in een taalcursus, in portret en landschapsfotografie en in het maken van een eigen filmclip.





SCHRIJVERSCAFÉ 2016.

Afgelopen jaar werd het schrijverscafé verrijkt met enkele nieuwe deelnemers. De 'Dag van de armoede,' georganiseerd door stichting ROSA heeft ook voor nieuwe aanwas gezorgd. Zo is een bestand ontstaan van bezoekers van de Pauluskerk en mensen van buitenaf, die op de één of andere manier in contact zijn gekomen met de groep. Er is zowel een aantal personen, die elke week present zijn, de zogenaamde kerngroep, bestaande uit zes personen, als een steeds wisselend verschijnen van schrijvers, die onregelmatig aanwezig zijn, maar wel tot de groep behoren, (vier in getal). Daarnaast zijn er ook mensen, die incidenteel het schrijverscafé bezoeken.

EXCURSIE BIEDT INZICHT

De maandelijkse muziek- en filmavonden werden in 2016 steeds beter be-

zocht. Een groep van 15 tot 25 mensen van binnen en buiten kwam luisteren naar de klassieke concerten van o.a. onze organisten. Dankzij twee donaties beschikken we nu ook over een piano in de Kerkzaal en op het Kerkplein. Er werden elke laatste woensdag van de maand toegankelijke en inhoudelijk passende films getoond. Dick Gebuys verzorgde twee literaire middagen. Deze zullen in 2017 opgaan in het Open Podium.

We werkten mee aan een aantal projecten en festivals in de stad. Het North Sea Jazz Round Town, de Popronde en het Eendrachtsfestival gaven concerten. In 2016 startten we een samenwerking met wereldmuziekpodium Grounds, waar concerten bezochten uit alle windstreken. Grounds bracht ons, net als partner CodArts, in contact met jonge Rotterdamse musici uit verschillende culturen, die optraden tijdens o.a. Wereldvluchtelingendag.

De publieke evenementen in de Pauluskerk werden technisch mogelijk gemaakt door de steun van de Rotterdamse Schouwburg (nu Theater Rotterdam). Bijna maandelijks verzorgden zij techniek en personeel voor sfeervol licht en goed geluid.

Acteur Jack Wouterse kwam in 2016 regelmatig keer langs om met bezoekers te werken in een Verhalenatelier. Deelnemers leerden hoe ze hun persoonlijke verhalen theatraal konden vertellen aan publiek. Een vijftal bezoekers deed mee aan het project HartKoor van kunstenaars Wies Aerts en Roos Mascini met bewoners uit Delfshaven. Door deze samenwerkingen kwamen bezoekers in contact met andere Rotterdammers op culturele plekken.

Tot slot, zijn we in 2016 weer regelmatig op excursie gegaan, een populair onderdeel van het programma. Rond de 70 bezoekers gingen mee naar respectievelijk de Biesbosch, het Natuurhistorisch museum, Literair Festival Woordnacht, striptekenfestival Crosscomix, Museum Boijmans van Beuningen, de Rotterdamse Schouwburg en concerten in Grounds. De hoge kwaliteit van de cultuur werd door hen zeer gewaardeerd, als ook het samen op stap gaan.

2016 was een verheugend jaar voor het kunst en cultuurprogramma waarin veel initiatieven levenskracht versterkend werkten en plezier, ontspanning en ontmoeting genereerden.

4.B.2. ZINVOLLE DAGBESTEDING EN BOUWEN AAN WAARDIGHEID

In het project “Zinvolle dagbesteding en bouwen aan Waardigheid”, ligt de nadruk op het opdoen van technische of ambachtelijke vaardigheden of op vormen van leren en opleiden. De Pauluskerk organiseert veel activiteiten voor bezoekers zodat zij niet de hele dag stil hoeven te zitten. De projecten die hieronder vallen zijn onderverdeeld in vijf categorieën: Food Keuken - koken en bediening, Sport en recreatie, Educatie taallessen, e-learning (computerles), Uiterlijke verzorging (Kapper, kledingshuis, studio Zi (naaiatelier)) en Techniek Fietsenwerkplaats.

TAALESSEN

Aan het begin van 2016 waren er 7 groepen, geleid door 7 vrijwilligers, die 8 uur Nederlands per week gaven. Er was 2 uur Engelse les en 1 uur Spaans, gegeven door 2 vrijwilligers. Door het overlijden van de leerkracht Engels is een vacature ontstaan, die op dit moment nog steeds niet is ingevuld. Door enige verschuivingen in het rooster en professionalisering van de leerkrachten, waren er na de vakantie nog 4 vrijwilligers, die met elkaar 8 uur Nederlands per week gaven aan 7 groepen. De Spaanse les werd gecontinueerd met een vaste groep studenten, 5 in getal. De groepsgrootte voor Nederlands was gemiddeld 8, het aantal studenten in totaal, inclusief Spaans 60.

LUNCHROOM

Het uitgangspunt is dat kansarm en – rijk zich ontmoeten in de Pauluskerk. Een aantal vaste deelnemers via een WMO-indicatie dagbesteding werken in de keuken of in de bediening van de lunchroom in de Pauluskerk en serveren de heerlijkste gerechten. Nu gebeurt dit via de NAS, maar doel van het project is vooral ook dat bezoekers van de Pauluskerk gaan. Het is de bedoeling om deze opzet in 2017 te continueren en uit te breiden.

FIETSENWERKPLAATS

De fietsenwerkplaats is twee dagen per week geopend (op maandag en vrijdag). Twee vrijwilligers zijn de drijvende krachten hierachter en zorgen dat iedereen weer veilig de weg op kan. De werkplaats zelf is goed uitgerust met allerlei gereedschap. Nieuwe deelnemers die handig zijn met hun handen of dit willen leren, zijn altijd welkom.

KAPPER

De kapper is er twee keer per week, op woensdag en donderdag om bezoekers een kapbeurt te geven. Deze activiteit is erg geliefd. Er is dan ook vrijwel altijd een rij wachtenden. Met een spiegel en haar kapspullen staat ze vooraan op het kerkplein, goed in het zicht van iedereen die weer met een frisse coupe de deur uit wil lopen.

KLEDINGHUIS

Het kledingshuis is drie dagen per week open (dinsdag, donderdag en vrijdag). Aan kledingaanbod is eerder een overschot dan een gebrek. Het kledingshuis loopt goed. Er is meer dan voldoende animo vanuit de bezoekers die nieuwe kleding kunnen gebruiken.

STUDIO ZI

Twee keer per maand op vrijdag was Studio Zi aanwezig: zij maken van oude materialen nieuwe producten. Zo hebben zij bijvoorbeeld mooie tassen gemaakt. Bezoekers van binnen en buiten zijn van harte welkom aan te schuiven.

SPORT

Activiteiten rondom sport en recreatie hebben in 2016 enigszins stilgelegen. Er zijn fitnessspasjes beschikbaar, waar enkele bezoekers dan ook graag gebruik van maken. Ook zijn er individueel en op ad hoc basis activiteiten georganiseerd, zoals hardlopen. In 2017 willen we meer structureel activiteiten gaan organiseren.

4.C. GELOOFSGEMEENSCHAP PAULUSKERK

4C.1. GELOOFSGEMEENSCHAP

De geloofsgemeenschap van de Pauluskerk bestaat uit onze bezoekers, onze vrijwilligers en al die mensen die zich tot het werk en de diensten of het



Kerkcafé voelen aangetrokken. Er werden diensten gehouden op de zondagmorgen, op de 1e zondag van de maand. Het aantal bezoekers bleef stabiel met zo'n 40 – 70 per keer, een enkele keer naar zo'n 100 bij bijzondere diensten. Ook werden de diensten in 2016 nogal eens bezocht door (diaconale) groepen uit andere kerkelijke gemeenten, die geïnteresseerd zijn in het werk van de Pauluskerk of ter plaatse een 'Pauluskerkproject' uitvoeren of overwegen. Daarnaast is er de stilteviering op de 2e zondag van de maand. Deze vieringen, onder leiding van een van onze artsen, dr. Huub de Weerd, vonden plaats in het Open Huis op de eerste verdieping. Doel is de stilteviering meer "onder de mensen" te krij-

gen. Dat heeft duidelijk bijgedragen aan grotere betrokkenheid van onze bezoekers. Er nemen tussen de 20 en 40 mensen per keer aan deel. Helaas moest ds. Mader om gezondheidsredenen stoppen met de Engelstalige vieringen op de 3e zondag van de maand. Vanaf september kwam er ook een dienst op de vaste 4e zondag van de maand, onder leiding van een gastpredikant en op experimentele basis. Het aantal deelnemers aan deze diensten is wisselend, maar groeiend, van circa 10 tot 30. Het Kerkcafé op de zondagmiddag en het Avondgebed op de vrijdag werden bezocht door een groep van voornamelijk bezoekers, wisselend in aantal van zo'n 10 tot soms 20 mensen.

Het Kerkcafé door de week, elke dag van 12.00 tot 13.00 uur, koppelt de actualiteit en de levensverhalen aan de Heilige Boeken en werd bezocht door zo'n 5 tot 15 bezoekers per keer. Het lukt steeds beter de kwaliteit van het Kerkcafé hoog te houden. Steeds meer en meer vaste bezoekers raken daarvoor geïnteresseerd.

Ook de Mindfulness trainingen van dr. Huub de Weerd werden met succes voortgezet. Daarvoor bleek blijvende belangstelling.

In 2016 werden enkele kinderen en een volwassene gedoopt, altijd weer heel bijzondere momenten. Samen met de Nico Adriaanstichting (NAS) herdachten we in op 2 november 2016 de overledenen van NAS en Pauluskerk



17 Recensent moet weg
verlaat het pand. Succes verder.

Groot applaus voor Peter
Carlos presenteert
de nieuwe Paulusgitaarband met
de première van een door hem geschre-
ven lied over de liefde
beoordeling: ***** (vijf sterren)

18.30
OPENING DOOR Giselle
"Jedeeen kent my ongeveer wel"
ken in elk geval de bovenste
En de film ook al voor de

in een zeer aandachtvolle viering aan de Vijverhofstraat. Ook was de Pauluskerk betrokken bij het overlijden, begraven en cremen van een aantal van onze meer of minder bekende bezoekers.

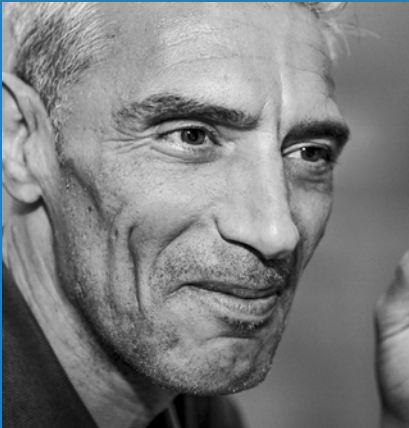
4C.2. CENTRUM VOOR GELOOF EN SPIRITUALITEIT

Ds. Kees Schakel zette de cyclus van het joodse Leerhuis voort: bijbelstudie-avonden met een constante groep van zo'n 15 – 20 geïnteresseerden. De Pauluskerk heeft ook al jaren een "everlasting friendship" met de Lutherse gemeenschap/kerk en de school van Beit-Sahour. Samen met en via de Werkgroep PAIS (Palestina-Israël Rotterdam-Rijnmond) proberen we samenleving en kerk in Rotterdam en omgeving goede informatie en een helder zicht te geven op wat feitelijk gebeurt in de door Israël al sinds 1967 bezette gebieden en in Israël zelf. Samengewerkt werd hier ook met de landelijke Werkgroep Kairos/Sabeel Nederland. In mei 2016 vond een zeer

goed bezochte studie-avond plaats over het boek "Paulus" van Karen Armstrong, onder leiding van ds. Couvée. Eind mei sprak professor Staring in de Pauluskerk de Rotterdamlezing uit, over de situatie van vluchtelingen wereldwijd en in Nederland. De ouders van de Pauluskerk troffen elkaar maandelijks in het Seniorenconvent, rond een schat aan zeer diverse thema's op maatschappelijk en religieus terrein, met zo'n 15 - 20 deelnemers. Dokter Huub de Weerd organiseerde in 2016 (vervolg)trainingen "Mindfulness", voor bezoekers en vrijwilligers van de Pauluskerk. In de werkgroep "Geloofsvernieuwing" kwam een plan tot stand voor de verbeterde inrichting en akoestiek van het stiltecentrum op de 2e verdieping. Ook werd gewerkt aan een nieuwe, heldere impuls voor de samenwerking met een aantal islamitische gemeenschappen en moskeeen in de stad. Beide plannen kregen in 2016, bij gebrek aan menskracht, nog geen vervolg. Staan op de rol voor 2017.

5. Vluchtelingenwerk Pauluskerk (OMZO)

Voor een verslag van de activiteiten van het Vluchtelingenwerk van de Pauluskerk, speciaal gericht op de mensen zonder verblijfspapieren in de regio Rijnmond, zij verwezen naar het Jaarverslag 2016 van de Stichting OMZO. Dit verslag is te verkrijgen bij de Stichting Samen 010, tel. 010 - 4666722 of te vinden op www.pauluskerkrotterdam.nl.



Aantallen?

In 2016 ging het om de volgende aantallen:

- de Pauluskerk is geopend zeven dagen per week, van 09.00 – 21.00 uur; de nachtopvang dagelijks van 17.00 – 08.00 uur;
- Open Huis ontvangt 200 – 250 mensen per dag; tussen de 1500 en 1750 bezoekers per week;
- Eethuis voedt 50 – 60 mensen per keer;
- Voedselbank geeft gemiddeld 50 pakketten per week uit;
- Nachtopvang voor 24 personen;
- Tijdelijke huisvesting voor 30 – 40 personen (vluchtelingen en Nederlanders of mensen met een verblijfsvergunning);
- Diaconaal/maatschappelijk spreekuur helpt gemiddeld 60 - 70 mensen per week;
- Vluchtelingensprekuur helpt gemiddeld 100 – 120 mensen per maand;
- Medische Dienst helpt ruim 1000 mensen, bijna 2200 consulten per jaar; tandarts: circa 250 consulten per jaar;
- Sportactiviteiten, gemiddeld 10 deelnemers per keer;
- Dagjes uit: 20 tot 70 deelnemers per keer;
- Sociaal-culturele werkplaatsactiviteiten, wekelijks (Open Atelier, Schrijverscafé, muziekatelier(s)), totaal 40 – 50 bezoekers per week;
- Verhalenatelier met Jack Wouterse, circa 10 deelnemers;
- Theaterworkshops in samenwerking met Formaat, totaal zo'n 40 deelnemers;
- maandelijkse film- en muziekaftonden, 15 – 25 deelnemers;
- Open Podium/Cultureel spreekuur, gemiddeld 10 deelnemers;
- Nederlandse taallessen: 7 lessen per week, op verschillende niveaus, circa 60 leerlingen/ bezoekers;
- Fietsenwerkplaats: 2 dagen per week, 4 – 5 deelnemers;
- Naaiatelier met 4 à 5 deelnemers per week;
- Kerkdiensten/avondgebed, wisselend aantal deelnemers;
- Kerkcafé (door de week en op zondagmiddag), 5 – 15 deelnemers
- circa 275 vrijwilligers; daarnaast stagiair(e)s (aantal wisselend);
- (totaal) 18 beroepskrachten (deel- of voltijd); mogelijk door giften en bijdragen.



PAULUSKERK ROTTERDAM

ACTIVITEITEN IN BEELD

Vrijheid

Wolken jagen langs de hemel...
Ik kijk ernaar.
Vredesduifjes losgelaten...
Ik kijk ze na.
Ballonnen opgelaten...
Ik zwaai ze uit.
De toorts, de fakkel aangestoken...
Ik neem hem over,
Ik geef hem door.
Vrede,... Vrijheid...
Samenlevend met elkaar.
Voor iedereen.
Voor mij,
Voor jou.
Dit alles onder het
Rood,
Wit,
en Blauw!



Rieneke





6. Financieel Jaarverslag 2016

De staat van baten en lasten over 2016 en vergelijkende cijfers over 2015 zoals vermeld in het accountantsrapport luidt:

	2016	2015
	€	€
BATEN		
Bijdrage diakonie Herv.Gem. Rotterdam	239.472	237.120
Bijdrage diakonie onderhoud	13.000	13.000
Extra bijdrage diakonie	0	100.000
Giften kerken	38.359	51.448
Giften donateurs	41.473	38.334
Vrienden Pauluskerk	4.000	6.000
Overige baten	14.295	
Rentebaten	585	1.896
Baten t.b.v. exploitatie	351.184	447.789
Baten verhuur	36.848	0
Baten nachtopvang	96.123	77.554
Baten buffet	21.530	18.999
Baten overig	15.475	0
Baten uit verhuur	169.976	128.463
TOTAAL BATEN T.B.V. EXPLOITATIE	521,160	576.261
Giften fondsen	187,060	113.964
TOTALE BATEN	708.220	690.225
Totaal personeelskosten	424.141	393.803
Totaal huisvestingskosten	102,823	116.996
Totaal organisatiekosten	48.825	58.867
TOTAAL EXPLOITATIEKOSTEN	577.789	569.666
TOTAAL PROJEKTEN	137.772	111.861
TOTAAL ALLE KOSTEN	715.561	681.527
RESULTAAT	-7.341	8.698

7. Slot en dank

Medio april hield ik de hagenpreek in de Rotterdamse Centrale Bibliotheek in het kader van de voorbereiding voor de burgertop C-1000, die komende juli in Rotterdam wordt gehouden, onder leiding van burgemeester Aboutaleb. In die hagenpeek gaf ik aan: "In die nieuwe, warme stad kijk je anders naar de mensen om je heen. Dat is fundamenteel. Wij mensen zijn kwetsbaar. Juist daarin ligt onze kracht, zegt dat rare christendom al eeuwen. Onze samenlevingen geloven in helden, in mensen, bankiers, ondernemers, politici, leiders met bovenmenselijke mogelijkheden. Helden, die zoeken we, altijd weer. Een eindeloze, vergeefse zoektocht naar de perfecte mens. Helendom verontmenselijkt en is dus levensgevaarlijk. Peter Sloterdijk noemt de roman "Joseph und seine Brüder" van Thomas Mann uit 1930 – 1940 "het heimelijke hoofdwerk van de moderne theologie". Mann probeert in niet-religieuze taal en buiten de bijbel om te onderzoeken waar godsdienst goed voor is, om te zoeken naar "humanisering van de mythe". Die van de nazi's toen, de mythe van ras en volk. Die van ons nu, de mythe van de homo economicus van dat glazen Kristalpaleis, de mythe van de zuivere Nederlander. Humanisering begint altijd met mijn eigen besef van mijn eigen kwetsbaar-

heid. "Veeleer dan de uitdrukking van de hybris van het zich almachtig wanende subject is het goddelijke de steeds wisselende naam voor datgene in/aan het subject – jullie en ik dus - waardoor het ervaart, dat het niet helemaal op zichzelf staat, ja, dat het niet eens zomaar staat, maar telkens weer kan vallen en zich als onvolmaakt wezen leert begrijpen", zegt het commentaar bij de roman. De bouw van een nieuw, warm Rotterdam ontspringt volgens mij aan de wetenschap, dat jijzelf maar al te kwetsbaar bent, een mens van de dag, van hetzelfde laken een pak als ieder ander mens. En dus – gelukkig - fundamenteel aangewezen op de mogelijkheden van een ander. En dat is geen zwakte, omdat je dan afhankelijk wordt, maar kracht". In die geest en met die inzet probeerde de Pauluskerk zich in 2016 in te zetten voor de mensen en voor de stad.

In 2016 kwamen Herman van Loenhout, Sander de Koning en Marga Baas in dienst, respectievelijk als nieuwe koster bij de Kosterij en als coördinator Open Huis en Vrijwilligers Algemeen. Giselle Vegter kon gelukkig, in een gewijzigde opzet, haar taken als coördinator Kunst en Cultuur weer hervatten. Belangrijk was ook, dat Dr. Huub de Weerd definitief kon worden



aangesteld als intern begeleider medewerkers. Thuy Trinh nam als koster binnen de Kosterij taken op zich met een veel zwaarder accent op schoonmaak en coördinatie van de schoonmaak. We moesten helaas afscheid nemen van Ab Mantingh als hoofd Kosterij en van Plony de Jong als coördinator van het Open Huis. Plony moest ons verlaten na een jarenlange en intensieve inzet, vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Wij zijn haar en hem dankbaar voor alles wat zij voor de Pauluskerk en voor haar mensen hebben gedaan! Helaas moest ook Ds. Mader, om gezondheidsredenen stoppen met het voorgaan in de Engels-talige diensten op de 3e zondag van de maand en het engelstalig pastoraat. Gelukkig blijft hij op andere terreinen actief binnen de Pauluskerk.



Wij zijn hem zeer dankbaar voor de zorgvuldige manier waarop hij jarenlang vorm en inhoud gaf aan de diensten op de 3e zondag.

Afscheid namen we ook van Arie van der Pol een van onze organisten. Arie begeleidde vele jaren de zang in de kerkdiensten op de eerste zondag van de maand. Wij zijn hem zeer dankbaar voor zijn spel, creativiteit en inzet voor de Pauluskerk.

In het bestuur namen we afscheid van Jeannette Kortland, die jarenlang vanuit de Commissie van Bijstand in het bestuur actief was. Wij zijn haar zeer dankbaar voor haar inzet en voor alles dat in het bestuur voor de Pauluskerk heeft gedaan en betekend! Helaas moest Jolande van Loon om persoonlijke redenen in de loop van het jaar haar taken als secretaris beëindigen. Wij zijn Jolande zeer dankbaar voor al

het werk, dat zij de afgelopen jaren heeft verzet voor de Pauluskerk, met name in de juridisch-bestuurlijke sfeer. Tot onze vreugde bleek Marian van Verschuier bereid de taken van haar over te nemen. Tot het bestuur konden tot onze vreugde in 2016 ook een drietal nieuwe bestuursleden toetreden, te weten: Lisa Hendriks, Ernst van Koesveld en Chris van Houwelingen. Hard en met grote betrokkenheid is er in het bestuur ook in 2016 gewerkt aan het prachtige "project" Pauluskerk en meegeholpen de kerk richting, voorwaarden en inhoud te geven voor de komende jaren.

Alles wat er in de Pauluskerk wordt gedaan zou niet mogelijk zijn zonder de enorme betrokkenheid, inspiratie, energie, trouw en creativiteit van al die mensen die meedoen: de vele vrijwilligers, de medewerkers van de Faci-

litaire Dienst en Kosterij, de andere beroepskrachten, de Medische dienst, bestuursleden, leden van de Commissie van Bijstand, de mensen in de verschillende Werkgroepen en Clusters. Dank voor al jullie betrokkenheid en inzet in 2016! In de bijlage vindt u een overzicht van alle mensen die meededen. Het werk van de Pauluskerk is ook in 2016 op meerdere terreinen kundig en constructief ondersteund door de medewerkers van Samen 010. Ook daarvoor veel dank!

Tot slot zeker ook een woord van dank aan Joost Radstake van Studio Voetnoot, die evenals voorgaande jaren, dit verslag heeft vormgegeven: mooi, helder en goed leesbaar!

Ds. Dick Couvée
Diaconaal predikant /directeur
Rotterdam, mei 2017

LIESBETH

Ik ben 59 jaar, geboren en getogen in Rotterdam. Ik kom al vanaf het begin, vanaf 1981 in de Pauluskerk. Het ging toen niet goed met mij. Ik ben echt een kind van de jaren '70, ik experimenteerde met drugs. Blowen, speed ... en op een dag ook heroïne. Ik kreeg vrienden die ook gebruikten. Het ging toen als een lopend vuurtje dat je in de Pauluskerk kon gebruiken. Sindsdien kom ik hier. Al snel werd het Eethuis opgericht; ik kwam hier bijna iedere dag. Je kunt hier gewoon jezelf zijn, je wordt hier als mens gezien. Je bent niet minder, je wordt als volwaardig mens gezien ook al gaat het mis met je.

Inmiddels ben ik alweer wat jaren clean. Ik ben afgekickt en heb mijn leven weer op de rit gekregen. Ik

heb een man ontmoet en samen hebben we twee kinderen gekregen, die inmiddels het huis uit zijn. Het klinkt nu heel makkelijk maar dat was het niet, er waren heel veel mislukkingen. Ik was eigenlijk van plan nooit meer in de Pauluskerk terug te komen, maar vier jaar geleden is mijn



Liesbeth: 'Je wordt hier als volwaardig mens gezien'

man overleden. Vlak daarna kwam ik een vriendin tegen die hier regelmatig komt. Ik ben toen een keer met haar meegegaan. Het leek net of ik thuiskwam: dat oude gevoel, die warmte ... het was als vanouds. Ik doe hier nu vrijwilligerswerk, ik vind het heel fijn dat ik nu ook anderen kan helpen. Nu mijn man overleden is woon ik weer

alleen. Ik wil niet in m'n eentje thuis blijven zitten, ik wil de deur uit. Ik zoek dingen die bij mij passen, en ik pas hier gewoon. Ik houd van schrijven en stel momenteel een boekje samen met gedichten die bezoekers zelf hebben geschreven. Dat gaan we als Pauluskerk uitgeven.

Het mooiste aan de Pauluskerk vind ik dat er zoveel verschillende mensen komen, en we vinden toch heel veel

bij elkaar. Ik doe sinds kort mee aan het Kerkcafé. Daar praat je met anderen over allerlei onderwerpen en over geloof, daar ben ik de laatste tijd meer in geïnteresseerd geraakt. Ik zoek meer naar de diepere dingen in het leven en dat vind ik hier.

Heleen Platschorre

Overzicht medewerkers vrijwilligers Pauluskerk 2016

Leden Bestuur Stichting Diaconaal Pauluskerk

Chris van Houwelingen
Dideri Mattijsen
Ernst van Koesveld
Geert Beke (voorzitter)
Jan Blankers
Jolande van Loon (secretaris) (tot zomer 2016)
Lisa Hendriks
Marian van Verschuer (vanaf zomer 2016)
Wolter Pot (penningmeester)
Dick Couvée (diaconaal predikant/directeur)

Leden Commissie van Bijstand Pauluskerk

Jan Blankers
Dick Couvée
Jan Fraanje
Anneke van Leeuwen
Sjany Middelkoop-Goudriaan
Hans van der Sluis
Henk Wuister
Jeannette Kortland

Leden Bestuur Pauluskerk Vluchtelingenwerk OMZO

Hilde van Asperen
Dick Couvée (voorzitter)
Elisabeth de Jong-van der Kuip
Hanny de Kruijf (penningmeester)
Sjany Middelkoop-Goudriaan
Ineke Palm
Huub de Weerd
Jacques Willemse

Huismeesters OMZO

Teus Petersen
Kees Knol
Henk Wuister

Welkom/Balie

Marina van Aalst
Gerda Akum
Til Berg
Johanna Brandenburg
Antoinette Bruijs
Joke van Dijk
Nelleke Quartel
Gerda Haver
Monika van Hoorn
Jan Jeronimus
Peter Koole
Maria van Linschoten
Thea Prins
Willy van der Spek
Gon Stalling
Sonja Tuiman
Renate van der Velden
Janneke Verhaar
Kitty de Vries
Meine de Witte
Truus Segers

Orgelcommissie

Jan Blankers
Kees van Goeverden
Arie van der Pol

Kunst en Cultuurgroep

Jan de Bas
Lies van Bommel
Carin Borsboom
Marijke van Essen
Dick Gebuys
Walther van den Heuvel
Anton Hoeksema
Maurits Hofman
Marcha van den Hurk

Dick van Kampen
Thamar van Kemperman
Juri Küfner
Ilse van der Laan
Katherine Macbride
Jaime Nahona
Tim Newman
Taco Noorman
Gon Stalling
Caroline Tintel
Giselle Vegter
Yvette Pernet
Luc Opdebeeck

Werkgroep Geloofsgemeenschap

Dick Couvée
Sjany Middelkoop-Goudriaan
Huub de Weerd

Vrijwilliger wereldwinkel

Kees Thieme

Palestina-Israel activiteiten

Sjoerd van Schooneveld
Kees Thieme

Kapster

Viktoriya Post-Kratko

Leden Bestuur Vrienden van de Pauluskerk

Geert Beke
Jan Fraanje
P.J.J. Lamoré
Hans Valkenburg

Engelstalige dienst

Don Mader

Medewerkers/vrijwilligers kosterij

Johan Aaftink
Bart Blaauw
Gorden Crymble
Ayana Getahun
Edita Ghukasyan
Harry Quartel
Koos Hartog
Bastiaan Heuff
Lou Wei Kee
Herman van Loenhout
Erica Meijerink
Valerie Yvette Pernet
Joris Rienks
Ben Robach
Edwin Rodrigues
Johannes van der Sluis
Ben Suurland
Yonas Tekesta
Thuy Trinh
Anne-Marie Valkenburg
Josef Twizeyimana

Schoonmaakgroep

Edwin Rodrigues

Eethuis

Anne Bakx
Hannie Bijl-van Gelder
Dick Couvée
Vera Couvée
Joke van Dijk
Hamid Essalhi
Franklin Grootfaam
Sander van der Hulst
Rima Jamckochian
Yonas Kiflemichael
Mieke Krediet
Eva Lavooij
Daniel van der Lek
Sjany Middelkoop-Goudriaan
Inge Moerman

Eva Moraal
Willy Nijs
Madiha Radhi
Annemiek Schuurmans
Noor Suhayli
Ana Treurniet-Freire Arteaga
Nora Vardanjan
Alaa Sawan
Sarah Los
Casper Kersten
Yvette Pernet
Joke Bos
Jurrian Havenaar
James Daimé

Redactie Pauluswerk

Dick Couvée
Corien de Gier
Hans Valkenburg

Leden Regiegroep

Geert Beke
Annemarie Bijl
Dick Couvée
Piet Middelkoop
Walter Rozendaal

Kunstenaresen Open Atelier

Marcha van den Hurk
Ilse van der Laan
Katherine Macbride

Naaiatelier Studio Z

Fenmei Hu
Kek Langerak
Man-Yee Mok
Kwannie Tang
Carolien Buis
Purcy Yip
Nancy Tjong

Betrokken medewerkers Samen 010

Alexander Borst
Hanny de Kruijf
Wilma Petersen
Anne-Karinne Sanders
Maria Tavares
Heidi van der Wijk

Kledinghuis

Jenny Buis
Angela Deventer
Willy van der Spek
Gon Stalling
Coby Hendrikx
Kelly Silva
Merjam Winters

Nachtopvang

Ab van der Ham
Bart van Son
Bea Kruse
Bob Dubbel
Hemmie Kruse
Jan Blankers
Janine Hage
Janneke Verhaar
Patrick van Gelder
Wim Moore

Medische dienst Pauluskerk

Lina Bezhanova
Marie Kok-Egu
Bea Kruse
Ton Molenaar
Thea Noga
Huub de Weerd

Maatschappelijk werk

Liza Elia
Joly Moerman
Ana Treurniet-Freire Arteaga

Vluchtelingenwerk

Sjany Middelkoop
Ingemarij Sjoer

Vrijwilligers Voedselbank

Gerard Bosveld
Wilma Plakkée
Corrie Rietveld
Mohammed Adlikai

Vrijwilligers Taalles

Lies van Bommel
Annechien Boukema
Henk van Dijk
Elisabeth de Jong-van der Kuip
Annemarie Smith
Ruud Swildens
Roel Vos
Jannie Rodenburg
Annemarie Smith

Leden Pastoraatsgroep

Jaap Beukema
Jan Blankers
Henk Bout
Dick Couvéé
Co Elshout
Marijke van Essen
Marianne Koning-Douwes
Jeroen van Lawick
Sjany Middelkoop-Goudriaan
Inge Moerman
Charles Morse
Barbara Triesschijn
Huub de Weerd
Henk Wuister

Coördinator Leerhuis Kees Schakel

Wim Stiphout

Communicatiegroep

Jorine de Bruin

Steffart Buijs
Peter Goedhart
Simon Korthout
Ben van der Lem
Lana van der Meer
Conny Rijken
Gerben van Santen
Desirée Valten
Joost Radstake
Maarten Hag
Anne-Karinne Sanders
Jacqueline Kolpa
Corine Boeff
Charlotte Brandhorst

Stagiares

Liza Elia
Jeroen van Lawick

Open Huis

Johan Aaftink
Michel van Alten
Benno Arentsen
Marga Baas
Selamawit Berhane
Jaap Beukema
Tim Bliek
Ingrid Bomans
Joke Bos
Nico v.d. Bosch
Daav Brahms
Jannie Bruijnis
Jenny Buis
Ria Dingemans
Henny Donkersloot
Eduard Dumee
Marjolein van Esch
Hamid Essalhi
Patrick van Gelder
Carina Groenenwegen
Hanneke Guijt
Lisa Hendriks

Ticia Herold
Käthy Hessling-Kroeske
Rima Jamckochian
Jan Jeronimus
Veronica de Jong
Abrar Kaddunga
Yonas Kiflemichael
Ingrid Klein
Johanna van der Klis
Kees Knol
Sabien Kooijman
Anneke Kooimans-van Toornenberg
Jeannette Kortland
Sonja Kuipers
Jeroen van Lawick
Anneke van Leeuwen
Rozina Mahari Rufi
Almaz Massa
Willem Meyboom
Inge Moerman
Linda Neruda
Willy Nijs
Emelyne Niyongere
Christine Papillon
Valerie Yvette Pernet
Maria de Pina
Wijnand Pols
Linda Rahman
Madiha Radhi
Riekje Roda
Marianne Schouten
Ank van der Spek
Gon Stalling
Marianne Stompedissel
Ed Tanihatu
Caroline Tintel
Barbara Triesschijn
Ineke de Veld-van Steenderen
Marlies Verbree-Eikelenboom
Janneke Verhaar
Jan Verhoog
Atty Verkaik-Jansen

Ton Vermeulen
Liesbeth Vollemans
Mercedes van Voorthuizen
Kitty de Vries
Anneke Vrijenhoek-Soeters
Mèrjam Winter
Frieda de Wit-van Orden
Sanne Zwaagstra
Inge Zwaal
Dong dong Du
Pit Bomans
Vinamr Rastogi
Rianne Martis
Anna Papoan

Joel Anker
Merijn Langelaan
Mintje Cornelisse
Linda Rahman
Angeles Valderrama
Ko Koppelaar

Zinvolle dagbesteding en bouwen aan waardigheid

Hilde Stuart

Fietsen Werkplaats

Constantin Popa
Michel van Alten

Ondersteunende stichtingen en fondsen

Stichting Maatschappelijke Dienstverlening
Rotterdam

ASN Foundation

Hofsteestichting

Kerk in actie

Stichting Swart-van Essen

Stichting Fonds Schiedam Vlaardingen e.o.

Van Cappellen Stichting

STOER

Hélène de Montigny Stichting

FondsDBL

Stichting Aelwijn-Florisz

Elise Mathilde Fonds

Stichting het R.C. Maagdenhuis

Mr. August Fentener van Vlissingen Fonds

G.Ph. Verhagen-Stichting

Genootschap Nederig en Menschlievend

KNR - Projecten in Nederland (PIN)

Stichting Rotterdam

Stichting Interkerkelijk Oriëntatie Centrum

Diocesane Caritas Instelling Bisdom Rotterdam

Kansfonds

Stichting Physiso

Sint Laurensfonds

Stichting Mundo Crastino Meliori



Stichting Bevordering van Volkskracht 



ALS U HET WERK VAN DE PAULUSKERK WILT STEUNEN, KUNT U EEN BIJDRAGE STORTEN OP EEN VAN DE ONDERSTAANDE BANKNUMMERS:

Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk:
Commissie van Bijstand Pauluskerk:
Vereniging Vrienden van de Pauluskerk:
Pauluskerk Vluchtelingenwerk:

NL17 INGB 0005 4507 26
NL30 INGB 0005 5661 16
NL42 INGB 0005 1735 35
NL59 TRIO 0391 2279 12

Colofon

Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk
Mauritsweg 20, 3013 JR Rotterdam
Telefoon: 010 – 411 81 32
E: info@pauluskerkrotterdam.nl

Fotografie: Rogier Bos, FotoEd fotografie,
Roelof Rump en anderen
Lay-out: Joost Radstake
www.pauluskerkrotterdam.nl